

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre ... 240 Lei.
 Fél évre ... 120 Lei.
 Egy negyed évre ... 60 Lei.
 Egy óra ... 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerint
 díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
 utak palotájában.
KIADÓHIVATAL.
 Aradi Nyomda Vállalat
 Sulevardul Regale Ferdinand I.
 (Ószept. tércsög-ut) 22. szám.
 TELEFON-SZÁM 161.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: **STAUBER JÓZSEF.**

Szombat, február 25.

A Bánság.

(Egységes álláspont az oroszok ellen.)

BUCURESTI. Pasics szerb miniszterelnök intervjut adott a RTI. szerkesztőjének azokról a tárgyalásokról, amelyeket most Bucurestiben lefolytattak.

— Azok a tárgyalások — mondotta Pasics — amelyek most lefolytak, azzal az eredménnyel jártak, hogy teljes megegyezés jött létre a kisantant államai között a gemau konferencia kérdésében. A kisantant minden állama Genuában egymást támogatva együttesen fog eljárni Oroszország követeléseivel szemben. Arra a kérdésre, hogy elmegy-e Pasics Genuába, azt válaszolta, hogy ez még nem egészen bizonyos. Valószínűleg a parlamentű események ezt nem fogják részére lehetővé tenni. (RTI.)

BUCURESTI. Az Adeverul közli: A most lefolyó jugoszláv-román tárgyalások során nem volt szó a Bánságról, amelynek ügye véglegesnek tekinthető. Ezen ügyvel kapcsolatban Duca külügyminiszter a tárgyalások befejezése után Pasics miniszterelnököt figyelmeztette arra a jegyzőkönyvre, amit a határmegállapító bizottságok a Bánságra vonatkozólag aláírtak s amelyből kitűnik, hogy csak egy község hovatarozandóságára nézve nem történt döntés. Ezt az egyet pedig döntő bíróságra bízzák. Egyébként a határ teljesen meg van állapítva. (RTI.)

BUCURESTI. Az Adeverul közli: A bucurestii előzetes konferencián résztvevő csehszlovák és lengyel követek kormányaik jóváhagyását és felhatalmazását kérték. A felhatalmazás azonban még nem érkezett meg. Politikai körökben kétségtelennek tartják, hogy a két állam hozzájárul a bucurestii konferencia megállapodásaihoz. És a mennyiben ez a hozzájárulás ma vagy holnap megérkezik, úgy a tárgyalások eredményéről kommnikét adnak ki, amelyben a sajtó tájékoztatásul közölni fogják, hogy a kisantant államai Genuában együttesen fognak fellépni és az erre vonatkozó magatartásukat megállapították. A Genuában tárgyalandó kérdésekkel szakszempontból a március 5-én Belgrádban összeülő konferencia fog foglalkozni, amelyen az érdekelt államok technikai szakértői vesznek részt. (RTI.)

A magyarság jelöltjei a választásokon.

Megtörténtek a jelölések Bihar megyében. — Választási mozgalmak a Székelyföldön.)

A választási harcba indult erdélyi magyarság nagyrészt befejezte a jelölések munkáját. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a jelöléseket legnagyobb részben a közhangulat irányította. Így alakult ki lassan a nagyszalontai kerületben a közhangulat Debreczeny István nagyszalontai lelkész személye iránt, aki a választópolgárság egyhangú bizalmát és szeretetét nyerte meg. Biztosra veszik megválasztását. A központi vezetőség örömmel járult hozzá Debreczeny jelöléséhez, aki választói felkérésére kijelentette, hogy a jelölést elfogadja. Hasonló meglepedést váltott ki dr. Papp János szerkesztőnek, a nagyváradai keresk. és iparkamara titkárnak szenátorrá történt jelölése is Salonta magyar lakosságának köréből. A margittai járás egyhangú szenátorjelöltje Végh József Erőművelési református esperese, akit az egész környék, illetve választókerület általános tisztelete vesz körül. A képviselőjelöltségre nézve már véglegesen befejezett ebben a kerületben Südy Tibor dr. ügyvéd jelöltsége. A mezőteleki kerületben pedig a magyarság nem állított jelöltet. Most azonban erős mozgalom indult meg a bihariak kitűnő községi főbírájának Nilgész Józsefnek jelölése iránt. A főbíró perfektül beszél románul és németül is. Ugy hiszik, hogy a választóknak már sikerült megnyerni Nilgész Józsefet a szenátorjelölés elfogadására. A képviselőiséget tudvalevőleg Kesztői Zoltán kezébe adták a választópolgárok. A tenkei kerületben dr. Majláth Oszkár lép föl pártonkívüli programmal. A szalárdi kerületből dr. Kotzó Jenő képviselőjelölt tegnap érkezett Oradeamára, ahol a szenátorság Sulyok István kezében biztos helyen van. A képviselőjelölt személye még nincsen véglegesen eldöntve. Dr. Kocsán János táblabíró ugyanis viszályt szálépett a jelöltségtől. A helyzet az, hogy dr. Willer József lugosi volt polgármester, helyettes lap-szerkesztő, esetleg a központi vezetőség jelöltje.

A Magyar Szövetség központja és a hétfalusi kerület választói megállapodtak abban, hogy a kerület képviselőjévé Mátis András volt apácai jegyzőt jelölik, ki a jelöltséget el is fogadta. Tegnap alakult meg Kézdivásárhelyen a Magyar Nemzeti Párt kézdi-orbai választóterületének tagozata. A gyűlést dr. Török Andor, a Magyar Nemzeti Párt háromszékmegevei tagozatának alelnöke nyitotta meg. Ismertette a Magyar Szövetség programját. Majd megteszi Inditványát a Magyar Nemzeti Párt kézdi-orbai tagozatának megalakítására és a vezetőség megválasztására. Az alakulás megtörtént, kimondása után a vezetőség a gyűlés egyhangú választása alapján megalakult. Dr. Szilveszter Ferenc képviselőjelölt állott ekkor szószárra s elmondotta programbeszédét.

zöld pártvezérrel. Banescu azon óhaját fejezte ki, hogy talán mégis lehetséges lesz a liberális és nemzeti párt közötti kollaboráció létrehozása. Megbízható forrásból nyert értesülés szerint Banescut felhatalmazta a kormány, hogy a nemzeti pártnak újabb ajánlatot tegyen, azon meggyőződésből vezetve, hogy egy nemzeti párt — liberális párti kormány az ország igazi konszolidációját jelentené. (RTI.)

A beteg Maniu. Újabb ajánlat a nemzeti pártnak.

CLUJ. A román nemzeti párt balesetet szenvedett vezéréhez Maniu Gyulához, ki különben meg lehetőségen jól érzi magát, az ország minden részéből érkeznek a részvétlívratok. Ma Öfelsége a király és Bratianu miniszterelnök kívántak sürgönyileg jobbulást a balesetek politikusként és Öfelsége a király táviratában annak a reményének ad kifejezést, hogy a Nemzeti Párt vezére rövidesen ismét egészségesen a román közélet javára fordíthatja tehetségét. Maniu Gyula betegen sem pihen. Szobájába bevezették a telefont és titkárra naponként háromszor tesz jelentést a politikai helyzetről. Maniut különben az orvosok új módszerrel gyógyítják, egylegére gipszbe sem tették beteg lábát, hanem csupán bundába. Az orvosok remélik, hogy Maniu Gyula három héten belül elhagyhatja betegágyát.

CLUJ. Maniut betegszobájában meglátogatták Banescu és Pordea a clujai liberális párt vezetője és hosszabb tárgyalásokat folytattak a választási ügyeket betegen inté-

Magyar kanonok helyett Fülöpp Béla dr. a timisoarai szenátorjelölt. Timisoara. Magyar Pál kanonok betegeskedése miatt a jelöltségtől visszalépett és most a Magyar Szövetség timisoarai tagozata a kereskedővilággal és iparosággal valamint a svábsággal egyetértve Fülöpp Béla dr.-nak, volt néhai tanácsos — és főispánnak, ajánlotta föl a szenátus mandátumra a jelöltséget. Fülöpp dr. a jelöltséget elfogadta. A szenatori mandátumra ő az egyetlen polgári jelölt. A szociálisták jelöltje Gabriel József volt szenátor.

Miniszterek kortesuton.

BUCURESTI. Bratianu miniszterelnök, Vaitoiaru hadügyminiszter és Constantinescu földmívelésügyi miniszter szombat este Erdélybe utaznak kortesutra. (RTI.)

BUCURESTI. Banu, Románia berlini követe tegnap hosszabb tárgyalást folytatott Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel fontos pénzügyi kérdésekről.

BUCURESTI. Az Epoca írja, hogy a kormány Gógának és Gróznának nem állít ellenjelöltet. (RTI.)

CLUJ. Az erdélyi nemzeti párt Clujon hivatalosan szenátornak dr. Isacu Aurélt, képviselővé Sokor Aurélt jelölte. (RTI.)

CLUJ. A Magyar Nemzeti Párt képviselőjének Grandpierre Emil dr., szenátornak pedig Kecskeméti István dr. bankigazgatót jelölte.

Az új vendéglői árak.

(Ma léptek érvénybe.)

A város polgármesteri hivatala február 24-től kezdődőleg 15 napl érvényességgel az éttermi árakat ujonnan állapította meg. Az új árak az I. II. és III. osztályu éttermekben a következők: marhahusleves 1.25—1.50—1—0.75, barnalevesek 1.75—1.50—1.25, csorba marhahus vagy borjúhúsból 3—2.50—2, csorba szárnyasból 3—2.50—2, csorba tojással 4—3.75—3.50, halles 4—3.75—3.50, főtt marhahus mártással 5—4.50—3.75, főzelék feltéttel 5—4.50—3.75, főzelék feltét nélkül 3—2.50—2, töltött paprika vagy káposzta 2 föltelékkel sertéshusból és rizsből 7.50—6—4.50, külön körtés 1.50—1—0.75, omlette (rántotta 3 tojásból) 11—9—7, ugyanaz 2 tojásból 7—6—5, 1 túrkörtőjas 3—2.50—2, 1 főtt tojás 3—2—1.75, marhasült körtéssel 6—5—4, borjusült körtéssel 7—6—4.50, sertéssült körtéssel 7.50—6.50—5, malacsült körtéssel 8—7—5. Amennyiben a sülték mártással készültek azokért egy lejjel több számítható fel. A hirtelen sülték árai pedig a többi sülték árainál 1 lejjel lehetnek nagyobbak. Szárnyasok körtéssel 16—13—10, halak sültve vagy rostolva 16—13—10, főtt tészta 3.50—2.75—2, sült tészta (2 darab) 5—4—3, trappista sajt 5—4—3, fél imperiál 3—2.50—2, francia vegyes kompot 10—8—6, szilva, körte vagy alma kompot 7—6—5, vegyes kompot 8—6—4, egy adag téli szalámi 9—7—6, egy adag vaj (3 deka) 4—3—2.50, füstölt kolbász vagy debreceni tormával 7—6—5, saláta, uborka 2.50—1.75—1.25, tokány, vese velővel, savanyu tüdő, borjumáj 6.50—5—4, ugyanez kis adag 4—3—2.50, székely gulyás sertésből 7—6—5, ugyanez kis adag 4.50—3.50—2.75, egy pár krémvirslit tormával 4—3.50—3, ugyanez mártással és burgonyával 4.50—4—3.50. Az italkokra nézve a régi rendelkezések magadnak érvényben.

Felkészülve az árviz ellen.

(A főmérnök jelentése.)

A földmívelésügyi miniszterium rendeletet küldött a város vezető-ségéhez, amelyben sürgős intézkedés megtételére szólítja fel a várost, hogy az olvadások beálltával esetleg előforduló árvízveszedelem ellen a szükséges lépéseket tegye meg. Dr. Robu János főpolgármester utasította a városi mérnöki hivatalt, hogy az árvízvédelmi eszközöket vizsgálja felül és az esetleges hiányokat pótolja. Merling Gyula városi főmérnök ma értesítette a főpolgármestert, hogy az árvízvédelmi eszközök teljesen rendben vannak. Csak hatvan darab fátyla beszerzése szükséges.

Forgalmas hetivásár.

Két heti szünetelés után végre a mai hetipiácra nagymennyiségű élelmiszert hoztak be Aradra. Az árak, ha figyelembe vesszük a múlt heti és a két hét előtti árakat, némileg csökkentek, de azért nem érték el a nagy havazás előtti aránylag olcsó árakat. A zöldség és élelmiszerpiacon az árak a következők voltak: vaj kilója 32-36 lei, egy liter tejfel 10-12 lei, tojás darabja 1.40-1.50, zöldség kilója 14 lei, fokhagyma 18 lei, vöröshagyma 6-7 lei. Aprójószógot is nagy mennyiségben hoztak be, különösen kövér libát, amelynek kilóját 18-20 leiert árusították. A sovány liba párja 120-130 lei volt. A gabonapiácra a legutóbbi piachoz képest erősen emelkedtek az árak. A buza métermázsája 360-380 lei volt, árpa 370 lei, tengeri 360-370 lei, nullás liszt kilója 5.50, főzöliszt 5 lei és kenyérliszt 4 lei volt kilogrammonként. Az állatvásáron a következők voltak az árak: szarvasmarha kilója élősúlyban 5-8 lei, borjú 8-10 lei, sertés 12-16 lei.

Egységes magyar kormánypart.

(Rendelötlenül léptetik életbe a választójogot.)

BUDAPEST. Hír szerint a kormány a Friedrich-féle választójogi rendelet mellőzésével rendeletileg lépteti életbe a Klebelsberg-féle rendeletet.

BUDAPEST. A jövő héten megjelenik a választójogi rendelet. A választójog kérdésében döntő minisztertanácsot csak szombaton tartják meg.

BUDAPEST. Az egységes párt értekezletén gróf Bethlen István miniszterelnök kifejtette, hogy nem akarja megbontani a Kiszgáda-pártot, hanem az a törekvése, hogy megerősítse a magyar társadalmat és egy táborba tömörítse. A választásokon a párt támogatni fogja volt képviselőit. Az egységes párt elnökevé nagyatádi Szabó Istvánt, társelnökké Gaál Gaszton választották meg. A má-

sik társelnökséget a középpártból csatlakozott politikusok egyiké-
re tartották fenn. Nagyatádi Szabó István elnöki székfoglalójában azt hangoztatta, hogy a jövő politikájában a legnagyobb kérdés az, ami elválasztja az embereket, kik azok, akik puccsal és kik azok, akik puccs nélkül akarnak Magyarországra királyt hozni.

BUDAPEST. Makón dr. Esperit Jánost függetlenségi programmal, Papp József építőmestert pártönkivüli, Nyéki József volt képviselőt kiszgádapárti, Teszling Józsefet keresztényszocialista programmal léptetik fel képviselőnek. Nagylakon Kardos Leo volt képviselőt kiszgádapárti programmal jelölik, ellenjelöltjei Urbanics Kálmán főszolgabíró és Könyves-Kolonisz József ügyvéd.

Sörbojkott Aradon. A gyárak ismét drágították.

A sörkartellba tartozó erdélyi gyárak elhatározták, hogy a sör árát hektoliterenként 180 lejjel fölemelik. Ez természetesen maga után vonja a fogyasztásban és a sör árának újabb tetemes fölemelését. Az aradi vendéglősök ennek következtében már kérték is a sör árának fölemelését. Kérdés azonban, mit szól ehhez a fogyasztó közönség? Hogy a mai sör még távolról sem érte el a békebeli minőséget, azt minden sörívő jól tudja. Ha pedig a sör árát a kért magasságra fölemelik, előáll az a lehetetlen helyzet, hogy a mai silány minőségű sör drágább lesz a bor-

nál. Alapos tehát a vendéglősöknek az az aggodalma, hogy a publikum tartózkodni fog a sörivástól. Nem is valószínű, hogy a hatóság hozzá fog járulni a sör árának újabb emeléséhez, ép azért mozgalom indult meg az aradi vendéglősök között a sörkartellhez tartozó gyárak sörének bojkottálására. A sörgyárak ama érvelése, hogy a mi sörünk az áremelés után sem lesz drágább a Bucarestiben kimért sörnél, nem helytálló, mert Bucarestiben békebeli minőségű sört mérnek ki s így mi a vidéken ugyanannyit fizetnénk a silány sörért, mint a fővárosban a jó sörért fizetnek.

Fantasztikus mese lengyel-magyar titkos szerződésről

BÉCS. A Kommunista irányú Daily Herald fantasztikus mesét közöl egy lengyel-magyar titkos szerződésről, amely állítólag a minap jött volna létre Varsóban. Ennek a szerződésnek Középeurópa politikai újrafelépítése volna a célja. Lengyelország kötelezte volna magát arra, hogy a népszövetség-nél, valamint azokon a helyeken, ahova befolyása kiterjed, a legteljesebb mértékben képviselni fogja Magyarország érdekeit. Azonkívül ha Csehszlovákia Magyarország rovására területeit ki akarná terjeszteni, ami Lengyelország érdekeit is nagyban veszélyeztetné, erre az esetre magára vállalja azt, hogy fegyveresen is ellen fog állni és megakadályozza a cseh terjeszkedéseket. Ezzel szemben Magyarország kötelezi magát, hogy Csehszlovákiának Lengyelország területi épsége ellen irányuló törekvéseit minden eszközzel meg fogja gátolni. Lengyelország a megállapodás értelmében mindazokat a mozgalmakat támogatni tartozik, amelyek a csehszlovák állam megbontására törek szenek. Az állítólagos szerződés legfantasztikusabb része az, amely szerint Magyarország megengedi Lengyelországnak azt, hogy magyar területeken toborozhasson.

A köztisztviselői hűségeskü. A belügyminiszteriumtól rendelet érkezett a városhoz, amely kimondja hogy a hűségeskü a római katolikus köztisztviselők római katolikus pap kezébe tehetik le. Ez a rendelet hatályon kívül helyezte azt a régi intézkedést, amely kimondta, hogy a hűségeskü görög keleti lelkész kezébe tegyék le a köztisztviselők.

FIAMETTA.

Írta: Bárány György.

A barcarólónk hirtelen hátrafordult és így szólt:

— Ia serenata!

S hirtelen választ sem várva kopott csákyájával odahuzta csónakunkat a többi gondolákhöz, amelyek már ott álltak összefonódva a hosszú kanális során. Bárki házastársaknak is tartható volna bennünket. Mindketten fiatalok voltunk, üdék és arcunkon ott ült a boldogság igaz gyöngye, mámorea. Csodálatosan szép nyári éjjel volt. A hatalmas ősrégi palazzók fővében, a lampionok tüzétől ezer színben játszott a víz. Mellettünk pedig ott zsvajgott az áldott Velence... Venetia, la benedetta. A távolból, a Rialto felől a szél felénk hozta a agunák búbajos dalát: Fiametta, oh dolce Fiametta. A gondoliero énekében felolvadt körülöttünk minden, a komor házak sátoira felettünk, a rengeteg tenger foszforeszkáló hullámvetése, s szívünkben a szerelem. Egymáshoz fonódva szorosan, kéz a kézben úgy ültünk a parányi hajón hátradölvé, vágyainkkal egymás szívét simogatva. Egyikünk sem szólott, csak a kariat fontam át és éreztem lüktető, meleg érverését.

Dél óta ismertem. Matuglieben szállott fel a szakaszba, melyben csak magam ültem. Mikor belépett megbiccentettem felé a fejem, s

aztán tovább nem is törődtem vele. A konduktornak valami baja támadt a jegyével s mivel nem tudott olaszul én vállaltam a tolmács szerepét. Idegenszerű francia kiejtésén azonnal észrevettem, hogy szláv eredetű. Valószínűleg lengyel, vagy orosz lehetett. Később alaposabban kezdtem szemügyre venni. Végtelen báj ömlött el ezen az asszonyon. Arcán, melyet kékes fekete haj fedett, karcsu, kigyózó természet, parányi kezein, apró remegő lábain. Mikor jobban megfigyeltem kétségtelenné vált, hogy keze, lábai és szomorú arca néha hirtelen reszketni kezd. Feje ilyenkor egy pillanatra fáradtan dönt hátra a parnázatra. Egyszerre észrevette, hogy figyelem. Hirtelen elpirult, mint valami csinytevésen rajtakapott gyerek. Zavarában mosolyogni kezdett. Így tehát beszédbe elegyedtünk. Azt hiszem a Ponte Maggiore előtt sáppadt el egyszerre. Rosszul van talán? A karjaimba kaptam. A szemem tele lett könnyel. Valószínűleg a hid emlékeztette valamire — nem tudom. De ez is csak egy percig tartott. Aztán a fejét fáradt, hágyadt mosolygással odaforúította felém, az arcom irányába.

— Merci Monsieur! Az ajka, a mely olyan volt mint a gránátalmák koráll vörös virága ott lihegett az enyém mellett. Megcsókoltam.

Ki ez az asszony? Ezerszer ötlött eszembe ez a kérdés. Vé-

gig a dinernél s a délutáni bojongások alatt a Procuraziák tövében folyton visszarántott ehhez a gondolathoz valami. Mialatt karöltve mászkáltunk a Riva csillogó kövein megkérdeztem tőle.

— Ki vagy te?

— Fiametta. Igen. Most, itt Fiametta, az édes velencei lány...

Kétségtelennül orosz volt. Kalandor? Semmiestre! Inkább kalandot kereső asszony. Nem szeretem a szentimentalizmust, de azt hiszem egy fázós szívű, összetört asszony, aki finom volt, mint egy sevresi porcellánmadonna. ruhájából pedig az egész Liváda rózsatermésének drága illatát fészülte ki a velencei szellő.

A velencei este megfogta a felkünk. Részegek voltunk. A Piazzettán valami katonazenekar zümmögött, s a Salvatore tornvában éjfél vert az álmos harangozó.

A Palazzo Contarini lialljában felém nyújtotta a kezét. Szinte megdöbbenve figyeltem fel reá. S ő csak mosolygott. Finom fehér porcellán keze görcsösen kapaszkodott bele az ujjaimba. Mögöttünk a mámor tombolt. Venetia. A nyári éjjel hárispoharát még csak félig hörpentette ki az ajkunk. A bejárat felől bekacagott egy szerelmes barcarolo éneke:

„Fiametta, oh dolce Fiametta...”

Egymásra néztünk és gyors-

iramban futottunk felfelé a széles, szőnyeges lépcsőn.

Mikor felébredtem, a nap már erősen tüzelt át a nyitott ablakon. Egyedül voltam. A fejemen a moszkító fájó csipése égett. Olyan volt minden, mint amikor egy súlyos beteggel találkozok a reggel. Fiametta nem volt sehol. Minden kísérletem, hogy újra megtaláljam őt csődöt mondott. Eltűnt végleg és szívemben felejtette Venetia számomra örökre elnémult dalát, a fájdalmat s a legszebb éjszaka szüzi emléket.

A Palais Royal karneválján két héttel ezelőtt d'Hermais márkine egy nyulánk fekete asszonyt mutatott be nekem. „Feodorovna Paula nagyhercegnő” — mondotta „a megölt cár unokafiánya.” Ugy rémlett, mintha a nyulánk fekete asszonyon leheltszerűen finom reszketés szaladt volna végig hirtelen, mint amikor a lagunák sekély vizét fészül végig a muranoi szél. Egy pillanatra én is megremegettem Fiametta volt.

Kezét fogtunk. Előírászerűen meghajoltam, s amikor megcsókoltam a kezét, éreztem, hogy ruhájából az egész Liváda rózsatermésének búbajos illata csap felém. Ránéztem. Egy percre ő is megpihentette rajtam a szemét, aztán anélkül, hogy a szája csak egy parányit is megremegett volna — otthagyták faképnél.

A bécsi bombamerénylet

Sulyos gyanu Szemző Gyula ellen.

Beszámolt az Aradi Közlöny a bécsi Lederer-palota ellen megkísérelt bombamerényletről. A gyanu Szemző Gyula volt főispánra irányult, akit tudvalevőleg Ledererrel való milliós kártyapartija miatt elítéltek és Ausztriából kitűsítették. A merényletnek, a gyanu szerint, ő az értelmi szerzője, míg annak végrehajtására ismerősei vállalkoztak. A bécsi rendőrség megkeresésére le is tartóztatták Budapesten Vojnic, István bárót, Szemző rokonát és titkárát és valami Eötvös Károly nevű egyént. Elfogatásuk azon az alapon történt, hogy bebizonyult rólok, hogy a merénylet napján megfordultak Bécsben a Bartelstein-utcában, amelyben a Lederer-palota van. Különösen terhelő az a körülmény, hogy merényletet követő napon, a hó 9-én, Eötvös megjelent a palotában és a merénylet okozta károk iránt érdeklődött. — Megállapította a bécsi rendőrség azt is, hogy ugyancsak Bécsben tartózkodtak mindketten akkor, mikor Glaser lókereskedő Szemző től vett és pör alatt álló házában egy föl nem robbant bombát találtak. A személyleírás szerint Eötvös Károly lehetett az, aki a bombát a Glaser házába vitte. A nyomozás Bécsben és Budapesten egyidejűleg folyik. Ma Budapesten elfogtak még egy, Kozma László nevű fiatalembert, akit szintén a bombamerényletben való részvétel le gyanúsítanak. Kozma egyelőre tagad. A budapesti nyomozásnál egy rendőrtiszt vezetése alatt hat bécsi detektív is közreműködik.

BUDAPEST. Szemző Gyulát a bécsi bombamerénylet ügyében ma megidézték a rendőrségre. Egy újságírónak kijelentette Szemző, hogy Lederer negyedmillió korona jutalmat tűzött ki a nyomravezetőknek. Két és fél milliót pedig annak ad, aki a merénylőket kézrekeríti.

Edison jubilált.

(A nagy feltaláló ünneplése.)

Február hó 10-én töltötte be 75. életévét a világ legtermékenyebb feltalálója Edison Tamás. Alva. Ezt a napot az összes Edison műveik alkalmazottai nagy ünneppel ülték meg, de ünnepelte őt egész Amerika. Edison pályafutását igazán alulról kezdte. Atyja gabonakereskedő volt, de tönkrement, úgy hogy Edisonnak már 12 éves korában magának kellett megkeresnie kenyerét. Rikkancs lett belőle és újságokat árult. Nem sokára e célra alkalmazottakat tartott, ő maga meg kísérletezésekre adta magát és rengeteget olvasott. Az olvasás még ma is egyik főszereplője. Az újságárusból csakhamar újságkiadó lett, mi mellett minden elméleti előképzettség nélkül a táviró tökéletesítéséhez fogott és feltalálta a duplex és kvadrupel távirórendszert, ami lehetővé tette, hogy egyidőben ugyanazon a dróton két illetve négy sürgönyt is lehetett továbbítani. Azután feltalálta a távbeszélő mikrofont. 1879. október 31-én pedig laboratóriumában az első vilámlamos izzólámpa világított. 1868-tól 1900-ig nem kevesebb mint 1300 szabadalmat kért, melyek közül 900-at szabadalmaztak is. Hetvenedik születésnapjára 2000 szabadalmat jelentett be, úgy hogy minden tízenegy napra egy új sza-

badalom esik. Számos elektrotechnikai feltaláláson és javításon kívül a fonográf is az ő találmánya. Neki köszönhető a kinetoszkóp, a mai mozgófénykép készülék előfutárja is.

Egy festőművész tragédiája.

(Margittay Tihamér meghalt.)

Az Aradi Közlöny megemlékezett arról, hogy Margittay Tihamér, a kiváló magyar festőművész a nyomorúságtól és sulyos testi betegségtől való félelmében fejbe lötte magát. Huszonnégy óráig tartó sulyos viaskodása az elmúlással ma délelőtt 11 órára véget ért. Egy budapesti kórház rogyogant betegágyán ért tragikus véget az az élet, mely telve volt a dicsőség, a művészi siker, az emberi meghurcolás és nyomorúság annyi változatával, fájdalommal. Mikor sebesülten a klinikára került, az orvosok csak könnyű sérülést konstataáltak, azonban később kintunt, hogy a golyó, mely a szerencsétlen Margittayval szemben épp oly könyörtelen volt, mint az emberek, nem csupán könnyen muló csontzúzást okozott, hanem a művész agyán is mély sebet vágott, amelynek következtében röviddel a kórházbajutás után urrá lett felette az eszméletlenség és gyözedelmeskedett a véget jelentő agónia. Egész délelőtt magánkívül volt. Még orvosságot sem lehetett beléerőszakolni. S az öntudat, a mely gyors tempóban hagyta el a sok golyót megjárta festőt azon a kis nyíláson, melyet az acél fűfanga vágott a nemes koponyán, nem is tért vissza többé. A hatvanhárom éves megrokkant piktor, aki annyi dicsőséget szerzett a magyar művészetnek, megtalálta azt, amit önmaga keresett: a halált.

Művész karrierje a letragyogóbban indult. Már fiatal korában feltűnt a képzőművészeti társulat tárlatán förténelmi tárgyú festményeivel. Később Velencébe, majd Florenché ment az olasz piktora tanulmányozására. Beható megfigyelések, buzgó studiumok eredménye az lett, azután, hogy a fráterfestészetre adta magát, melynek szuverén, versenytárs nélküli művelője is maradt mindvégig. A nyolcvanas években ő volt a magyar főváros legdivatosabb festője. Leghíresebb vásznai a „Kérő“, „Az ellenállhatatlan“ ezer és ezer reprodukcióban, majd minden magyar kispolgár szalonjában ott díszelgett. — Egyik komoly és értékes festménye Lukácsy Lajos ügyvéd birtokában van Aradon. Hrinév, gazdagság s a siker muló öröme osztályostársul szegődött ekkor mellé. Azonban a csillagokba vezető út nagyon sikamlós, a végső lépcsőn is megcsuszhat még a gyarló földiféreg bizonytalan lába Margittay Tihamér, aki mint egy másfél évtizeddel ezelőtt uri pompával költözött be Fadrusz János örökébe, a Krisztina-téri művész villába, egy évvel később, mint az ital, a gyarló emberi szenvedélyek zátonyrajutottja hagyta el ragyogó műtermét, amelyet a hitelezők éhes falakája kőtyavetyélt el olcsó pénzen. S mivel a baj sohasem jár egyedül, a nagy-szerű piktor egyik napról a másikra azon vette magát észre, hogy nem képes már megküzdenni az új utakra haladó fiatalokkal, hogy a közönség, mely muló lelkesedéssel kegyébe fogadta egykoron, új formák, új stílus, új fel-

fogás kedvéért bukni hagyta őt, aki máról-holnapra idejét multa — ösdi lett. A műkereskedők, kik valamikor tépték egymást egy-egy vásznáért, becsukták előtte ajtóikat. A szó szoros értelmében az utcára került és rajta lett a legadázabb emberi méregnek: az itálnak. Hovatovább utólérte a zsenik, az alkotók s a magyar tehetségek annyiszor visszatérő átka: a lezülles, és elfeledtetés. Új iskolák képződtek körülötte, sereg számra tüntek fel mellette a frissen beérkezettek s ő a fáradt ember szomorú belenyugvásával, sokszor könnyes éjszakák lázas küzködése után vigécek, ügnyökök útján küldte piacra kevéské vásznát. Régi lelkesedések művészi alkotásai a „ma“ fájdalomnak szomorú tanui így kerültek olcsó pénzen el azokhoz, kiket nem ért még el a modernnek varázsa — a korszerűség. Hallatlan nyomorban élt már ekkor. A sok keserűség idegrendszerét is megtámadta. Sulyos szembaja végül teljesen képtelenné tette a munkára. A napokban akarták megoperálni. Félt a megvakulástól, az éhenhalástól és egy ostoba golyót hívott segítségül, hogy gyorsabban jusson a halhatatlanság birodalmába.

HIREK.

A királyi nász.

Bucuresti. A Lupta értesítése szerint Sándor szerb király és Mariora kir. hercegnő Ófensége esküvője június 4-én lesz Belgrádban. A szerb fővárosban már megkezdtek az előkészületeket ezekre a nagyszabású ünnepegekre. Mária királyné Ófensége és Mariora hercegnő Ófensége egyébként áprilisban Raguzába utaznak, ahol újból találkozhatnak Sándor királlyal. (RTI.)

Bucuresti. Sándor szerb király ma délután meglátogatta a főváros muzeumait, este a felséges királyi családdal együtt résztvett az operaházi előadásán. Szombaton Sándor király visszautazik Belgrádba. (RTI.)

— A trónörökös-pár címzése. Ma rendelet érkezett a város vezetőségéhez, amely előírja, hogy hivatalos irásokban és hírlapokban Ófensége a trónörökös és Ófensége a trónörökösne címet nevek nélkül kell használni.

— A miniszter gyilkosa. Belgrád. A zágrábi főbíró Draskovics belügyminiszter gyilkosának halálos ítéletét megerősítette.

— Felhívás. Felhívának mindazok a kávéház vendéglő, cukrászdatulajdonosok stb., kik új iparigazolványok elnyerése iránti kérvényt adtak be, ezek átvétele végett a rendőrprefektúrához tartozó kerületekhez a következő módon jelentkezzenek: I. kerület február 26. II. kerület február 27. és 28. III. kerület március 1. IV. kerület március 2. V. és VI. kerület március 3. O. Grilla, prefektus. D. P. Andreescu igazgató.

— Irányi Dániel. Budapest. Irányi Dániel születésének századik évfordulóján a függetlenségi párt közgyűlést tartott, azután megkoszorúzták Irányi szobrát és piakettot fognak róla készíteni.

— Haladás előadás (Ach Margit tanítványai) délután hat órakor a Kultur. palotában.

— Új gyermeklap. Timisoaran ma jelent meg először Kubán Endre szerkesztésében a Gyermekvilág. Amint az első szám tartalmából láthatjuk, ez a hetilap, amely sok kedves apróságon kívül a serdülőbb ifjúság számára is hoz nagy számban érdekesítő, tanulságos elbeszéléseket, képeket és karikatúrákat hézagpótló helyet foglal el Erdély hírlapirodalmában. Megfelelő modorban adja meg a kicsinyeknek mindazt, ami szórakoztatni képes őket, és elő tudja csálni a nevetésüket.

— ÖT ÉVRE HOSSZABBIT. YÁK MEG A LAKBÉRLETI SZERZŐDÉSEKET? Bucuresti. A lakbérleti bizottság Florescu igazságügyminiszter elnöke alatt tegnap ülést tartott, amelyen résztvettek a lakók és a háztulajdonosok érdekképviseletai. A tárgyaláson a lakbérleti szerződések öt évre való meghosszabbításáról tárgyaltak. (RTI.)

— Kicsérült halálraítelt magyarok. Budapest. Ma Csehszlovákiából Budapestre érkezett 5 halálraítelt politikai fogoly névszerint: dr. Kelemen Béla, eperjesi ügyvéd, Lindner Gusztáv alezredes, Radda Károly őrnagy, Polocok Róbert százados, Galanda Richárd főhadnagy, akiket egy évvel ezelőtt a kassai katonai törvényszék kémkedés miatt ítélte halálra. Az öt foglyot, a kiknek ítéletét a legfelsőbb prágai törvényszék jóváhagyta most kicsérélték. Fogadtatásukra a pályaudvarra összes családtagjaik, valamint az egyetlen hallgatók nagyobb számát is megjelent.

— A falu széthámossa. Aslean Garsin belserdi fiatalember nyakába vitte a falut és 3-4 óriant parasztzádnak elmesélte, hogy megbízása van egy vállaltól suba készítéséhez szükséges gyapjufonalak beszerzésére. Ilyen módon körülbelül 1000 lei értékű gyapjufonalat csalt ki azzal, hogy el fogja adni és az érie járó összeget visszaadja a gazdáknak. Aslean azonban egyszerre eltűnt a faluból, aminek az az oka, hogy a fonalat eladta de egyszerűs mind el is költötte a befolyt pénzt. A gazdák feljelentése folytán a csendőrségnek sikerült az ál-gyapjuügnyököt kézrekeríteni és beszállítani az aradi ügyészség fogházába. A vizsgálóbíróság a mai napon elrendelte letartóztatását.

— Megfagyott turisták. Bécs. A Raxon tegnap sulyos turistaszerecsétlenség történt, melynek három turista esett áldozatul, név szerint Max orvostanhallgató, egy Rakowski és egy Maier Ferenc nevű ember. A szerencsétlenek mintegy tíz pernyi távolságban a Károly Lajos-menházról megfagytak. A nagy hóvihár miatt nem tudták már a menházat elérni. Két turistatársuk Epstein dr. és Goldschmidt még idejekorán visszatértek és csak az arcukon és kezükön szenvedtek fagyási sebeket.

— Nansen az orosz éhínségről. Stockholm. Nansen Fridtjof előadást tartott az orosz éhínségről. Előadásában hangsúlyozta, hogy hasonló éhínség még eddig nem fordult elő. Kijelentette, hogy 33 millió ember a szó legszorosabb értelmében éhezik és ha idejekorán segítség nem érkezik, hat millió ember fog éhen pusztulni.

HOLNAP KIVEGZIK LANDRUT. Páris. Landrut, a párisi kékszakált, holnap fogják kivégezni Vincennesben. Tegnap meglátogatta Landrut két fia, Landru ekkor is ártatlanságát hangoztatta.

Lakásingázások. Az aradi lakásbérbeadó bizottság tegnap délután Orszámu társaság elnöklété alatt ülést tartott. A bizottság tegnap tartott ülésén özv. Grimberger Adolfnak a Boulevard Rezele Ferdinánd alatt ülést helyiséget, Schwarzberger Adolfnak a Korniss Testvérek cég volt irodájából a Kutányi-féle házban négy-szobás lakást utalt ki, ezzel szemben Schwarzberger a Strada Joan Russu Sírann (Aulich Lajos-utcai) 3 szobás lakását Mundru Jánosnak utalta ki a bizottság.

HALÁLRA ÍTELTEK A SZERB KIRÁLY MERÉNYLŐJÉT. Belgrád. A legfelsőbb jugoszláv bírói bíróság ma hozott ítéletet Sándor király merényletinek büntetésében. Stojcsot halálra, Csakics nevű főcinkost 20 esztendői súlyos börtönrre, a kommunista párt 10 végrehajtó bizottsági tagját 3-3 évi börtönmű ítélték.

Oroszországból hazatért aradi tüz. Budapesti távirat jelenti, hogy 245 magyar tüz érkezett Szibériából Rigába, akik folytatják útjukat hazájuk felé. A tüzök között van Adler Alfréd aradi hadapród, akinek a szülei Aradon laknak. Adler Alfréd 1914. november huszadikán került orosz hadifogságba. Szülei 1919. március óta semmi értesítést sem kaptak róla. Adler Alfréd szülei boldog meglepetéssel értesültek fiuk érkezéséről és már alig várják, hogy karjaikba szoríthassák elveszettnek hitt gyermeküket.

Anthes György meghalt. Budapest. Anthes György, az Operaház rendezője és volt hőstenorja délelőtt meghalt. Bécsavarodásban bepegedett meg és operációt hajtottak végre rajta. Operáció után szívelgyengülésben meghalt.

Két mozdony között. Az aradi vasúti állomáson tegnap tolatás közben két mozdony közé került Hetmir Mihály mozdonyvezető. A szerencsétlen ember mindkét karját és lábát összeroncalt az egymáshoz ütköző két mozdony. Hetmir Mihályt az éjszaka a vármegyei kórházba szállították. Állapota súlyos.

A választási harc. Bucuresti. A liberális párt a leghevesebb harcot indította Storo Constantin ellen, akinek a parlamentbe való visszatérését minden lehetséges eszközzel megakarják hiúsítani. Az Adeverul közlése szerint Storo Constantin ellenjelöltjeit bármely párt-hoz is tartozzanak a liberális párt a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni. (RTL)

Kun Béla vérengző női próbája. Bécs. A Reichspostnak egy helsingforsli távirata beszámol azokról a kegyetlenkedésekről, amelyeket Kun Bélaval együtt Oroszországban egy Romovorn nevű asszony követett el. Mint szovjetvizsgálóbíró nyolcvan harminc évesnél fiatalabb foglyot bíról ítélet nélkül meggyilkoltatott vagy gyilkolt meg saját kezűleg. Erdemüre való tekintettel a szovjethatóságok megszüntették ellene az eljárást, de egy Bielokurszky nevű vizsgálóbíró társasága akik meg akarták szorítani az eljárást indították ellene.

Habsburg nem ülhet a magyar trónra.

(Elhalasztották a genová konferenciát.)

HÁGA. Az United Pressnek jelentik Párisból, hogy abban az esetben, ha Magyarország elfogadja a Genovába való meghívást, teljesen tárgyilagos meghallgatásra fog ott találni. Meg fogják értetni Magyarországgal, hogy a nagyhatalmaknak kizárólag az ország teljes konszolidációja nyújthat teljes biztosítékot arra nézve, hogy a neki tett engedmények és megállapodások megtarthatók legyenek. Minden kísérlet, amely Károlyt vagy más Habsburgot igyekszik közvetlenül vagy közvetve, nyíltan, vagy altonban magyar trónra ültetni, a legnagyobb ellentállást váltja ki, nemcsak a szomszédos államoknál, hanem a nagyantantnál is.

RÓMA. A kormány hivatalosan közölte a parlamenttel, hogy a genová konferenciát tekintve a most füződő kormányválságra, el kellett halasztani. Az újabb idő-

pontot a szövetségesekkel egyetértőleg fogják megállapítani.

RÓMA. Az utódállamok római értekezlete tegnap teljes ülést tartott. Imperiali márkai elnök megnyitójában üdvözölte a megjelenteket, majd annak az óhajtásának adott kifejezést, hogy a függőben levő kérdéseket kielégítő módon fogják megoldani.

RÓMA. Autentikus helyről közlik, hogy az olasz király de Nicola visszalépése után Orlandót bizta meg az új kabinet megalakításával. Az olasz fővárosban elterjedt hírek szerint Orlando a belügyi tárcát már fel is ajánlotta volna de Nicolának, a külügyit pedig Tittoninak.

PÁRIS. Poincaré francia miniszterelnök nem fog részt venni a genová konferencián. Helyette Viviani lesz a francia delegáció vezetője.

Röser János arcképe.

Tíz milliót csalt ki egy barátjától.

Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy Röser Jánost, aki a bánati sváb politikában nagy port vert fel, Bécsben letartóztatták. A kik Röser, ezt a furfangos parasztot, közelebbről ismerték, ez a letartóztatás egyáltalán nem lepte meg. Röser a maga nagy-német politikáját voltaképpen üzletileg kamatoztatta, üzleteivel pedig százakat rántott a romlásba. Miután a paraszti foglalkozást terhesnek találta, évtizedekkel ezelőtt, baromfi-szállításra és politikára adta a fejét. Baromfi-szállítványait rendszeren maga kísérte el Berlinbe, ahol Grandsch Rudolf pártfogásával még a miniszterig is bejáratos lett, akiknek a bánati svábság elnyomatását sirta el. Új által magas pártfogókra téven szert, mind nagyobb és merészebb üzleti vállalkozásokba fogott. Politikai téren pedig néhány bánati nagynémettel minifegy 20 évvel ezelőtt megalapította a Deutsche Volksparteit, amelynek ő lett az elnöke s ezt a tisztet mindmáig tölti be. Egy ízben a kisbetskerki Kerület képviselőjelöltje is volt. Politikai szereplése mellett élénk „közgazdasági” tevékenységet fejtett ki. Szülőfaluában, Gyertyámoson, cementéglágyarat alapított, majd egy csomó paraszttal együtt egy nagyobb földbirtokot bérelt. Vállalkozásai azonban balul ütöttek ki s nemcsak a gyertyámosi Volksbank az ő alapítása ment tönkre, hanem néhány száz parasztagazda is. A háboru alatt szállításokkal foglalkozott, miáltal elég tekintélyes vagyonná tett szert. A forradalom után Timisoarán napilapot alapított előbb Deutsche Wacht címen, most Banater Tagblatt, mely tengeteg pénzt nyelto el. Ez mind kétesebb és kétesebb üzleti vállalkozásokra kényszerítette. Kopony Vilmest, politikai barátját is 10 millió magyar koronával károsította meg. Kopony volt képviselő ugyanis meghatalmazást adott neki budapesti házának eladására. El is adta a házat az említett összegért, de Kopony a vételárból mindmáig egy krajcárt sem látott. Köteteket lehetne összeírni arról, mint járta Röser, a politikai paraszt, a tojástáncot a bün-

Munkás-pénzfizetések. Páris. A moszkvai munkásbank elhatározta, hogy a munkásság részére pénzhitelintézkedéseket alapít. Az egyiket Moszkvában, a másikat Rostokban.

Felfüggesztett miniszteriumi igazgató. Bucuresti. Ilie Tanescu belügyminiszteri igazgató, aki február 1-ig vezérigazgató volt és mint ilyen a gabonavásárló bizottság elnöke — állásától a mai napon felfüggesztették. A felfüggesztés összefüggésben van a gabonakontingentálásból kiderített visszaélésekkel. (RTL)

Tavaszi kosztüm- és köpenylap, nyári ruhalapok legnagyobb választékban Naményi Erzsénel.

Börkereskedők figyelmébe! Grossmann Sándornak Timisoara óriási rakomány talp, talpbélés és croupon érkezett, melyek készpénzért a napi áron alul adtnak el. Bővebb felvilágosítás 226. sz. telefon után.

Nem redukálják a vasutasok létszámát. Bucuresti. A CFR. vezérigazgatósága megcáfolja azon híreket, amely szerint a vasut személyzetét redukálni akarnák. Constantinescu vezérigazgató bejelentti, hogy erről szó sem lehet.

A volt radnai képviselő fája. Krisan Dimitria volt Avarescu-párti képviselőt, aki a radnai man dátumnak volt a tulajdonosa, felfelentettek, hogy a solymosi erdőben nagyobb mennyiségű tűzfát vágatott ki, amelyet aztán hazaszállított a lakására. A felfelentés alapján a radnai járásbíró-ság foglalkozott az ügygel és a képviselőt lopás vétsége miatt két havi fogházra ítélte. A vádlott felebezése folytán ma délelőtt foglalkozott ügyével az aradi törvényesek vádtaácsa, amely azonban dr. Hotoran Victor védő előterjesztésére, aki a tárgyalási határidő rövidségére való tekintettel pergátló kifogást jelentett be, a végleges döntést március 4-re halasztotta.

tetőtörvénykönyv paragrafusai között, míg végre elérte végzetet. És ez a Röser csodálatosképpen politikai szerephez jutott a józan svábság között.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (február 24.): Dollár 131.—, márká 0-65.—, dinár 1-70.—, szokol 2-40.— magyar korona 0-21, budapesti kifizetés 5-05.—, bécsi kifizetés 45.—, berlini kifizetés 0-63.—, francia frank 12.—, prágai kifizetés 2-25.—

Bucuresti kurzusok (febr. 24.): Napoleon d'Or 460, francia frank 11-25, angol font 570, lira 6-15, márká 0-62.—, dollár 128, osztrák korona—, sokol 2-42, magyar korona 0-23, dinár 1-72. — **Kifizetések:** Páris 11-75, London 561, Berlin 0-61, Milano 6-15—, Prága 2-45, Newyork 130, Belgrád 1-70.

Zürichi nyitás (febr. 24.): Berlin 234, Newyork 511, Milano 2575, Prága 855, Budapest 74, Zágráb 155, Bucuresti —, Varsó 14, Bécs 10, lebélyezett osztrák korona 9.

Budapesti nyitás (február 24.): Napoleon d'Or 2650, angol font —, dollár 698.—, francia frank —, lengyel márká 19-5, márká 331-5, lira —, osztrák korona 11-25 rubel 52, lea 521.—, sokol 1172, dinár 845.

Zürichi zárlat (febr. 24.): Berlin 234, Newyork 512.—, Milano 2600, London —, Páris —, Prága 870, Budapest 72-5, Zágráb 155—, Bucuresti —, Varsó 14, Bécs 10, lebélyezett osztrák korona 9, Amsterdam —.

Budapesti zárlat. (február 24): Napoleon d'Or 2640, dollár 694, márká 325, rubel —, lea —, sokol —, dinár —, angol font —, francia frank —, osztrák korona 11-25 lira —, bécsi kifizetés —, lengyel márká 19-50, svájci frank — holland forint —.

Hatszáz ezer korona adósság esik egy osztrák munkásra.

BÉCS. Az osztrák ipari szövetség közgyűlésén foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy milyen hatással lesz a külföldi hitel az osztrák valutára. Urban elnök beszámolójában kijelentette, hogy az osztrák iparvállalatok annyira eladósodtak, hogy minden munkásra 600 ezer korona esik az ipari adósságokból. Az osztrák ipar ezek szerint vagy kénytelen korlátozni üzemét vagy pedig fokozni fogja a termelést. Ma a bécsi gyárak kilenc óra helyett csak hat órát dolgoznak. A termelés okvetlen fokozandó, mert a mostani produktivitás mellett a munkabéremelésnek a fogyasztókra való áthárítása többé már nem lehetséges.

Az aradi tenyészbikavásár. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület ezúton közli a gazdaközön-séggel, hogy a március hó 12-én megartandó tenyészbikavásárra bejelentéseket március hó 6-áig elfogad. A vásárra a vidékről felhajtott állatok a vásártér mellett lévő „Bika” vendéglő istállóiban lesznek elhelyezve, hova a bikák a vásár napját megelőző péntek délutántól kezdődőleg már beköltethők. Előző bejelentés nélkül a vásárra felhajtott bikák visszautasítatnak. A vármegye részére szükséges apaállatok a községek a vásáron tartoznak beszerezni. A kiváló tenyészállatokat a vásár bíráló bizottsága pénzdíjakkal tünteti ki.

Az Aradi Törekvés Sport-Egyesület bálja ma szombaton

a „FEHÉR KERESZT”
nagytermében. 11628

Irodalom és művészet.

Góthék Aradon.

(Ezész társulattal jönnek.)

Az Aradi Közlöny tegnapi számában megírta, hogy Góth Sándor és felesége Kertész Ella, hogy súlyos anyagi helyzetükből szabaduljanak, már a közel napokban meg fognak válni a budapesti Renaissance-színházról és külföldi turnéra mennék. Mint egy ma érkezett budapesti táviratunk jelenti, a Góth-pár egy stággionet szervezett, amellyel a közeljövőben az utódállamokba indul körutakra. Ezek szerint legközelebb Kassára, Ungvárra, Nyitrára mennek, majd pedig Romániába látogatnak el, ahol Aradon, Timisoarán, Oradea-maren és Clujon fognak látszani. A tiztagu társulat főként modern francia darabokat mutat be, köztük Henry Becquenek legújabb színművét: a „Gyöngécség”-et.

A színházi iroda hírel. Ma szombaton délután 3 és fél órai kezdettel az Aladár nem számár gyermekoperetfe kerül olcsó helyárak mellett színre. Fellépnek Mágory, Gümöry, Korbuly, Faludy, Selmeczy, Mészáros, Ács. — Molnár Ferenc nagysikerű újdonsága, a „Színház” ma este negyedszer van műsoron. — Gyerekasszony. A vasárnap esti énekes vigjáték felújítására nagy szorgalommal készül az aradi színház. Horváth Mici és László Ándorral az élén az egész operettszemélyzet részt vesz a Gyerekasszonyban, mely darabra a közönség körében nagy az érdeklődés. — Vasárnap délután László Andor felléptével Bucsukeringő. — Hétfőn, kedden és szerdán a román esti előadások miatt a városi színház igazgatósága délután 5 órai kezdettel egész olcsó helyárakkal népies operett- és operaelőadásokat rendez. A helyárak a következők lesznek: Páholy 50 és 45 lei földszinti támlásszék 14, 12 és 10 lei, emeleten 6 és 4 lei. Hétfőn színre kerül Lotty ezredesei kedden Faust és szerdán Szerencsetánc. Ezen előadásokra már a jegyek a pénztárnál árusítottak.

Zsuzsolt házak a „Modern Kabaróban.” Három kitűnő vigjáték, Papp Magda a 7 éves klasszikus táncosnő, Georgescu Buzau kosztümös imitációi és a többi tag műsora mind-mind a legteljesebb jétyében folynak le. Ajánlatos tehát a jegyeket előre megváltani. Előadás után reggeliz parkettánc.

Igazgatóválasz a Burgszínnaznál. Bécs. Wildgans Antal dr., a kiváló drámaíró, aki évek óta állott a kontinens legkiválóbb német színháza, a bécsi Burgtheater élén, idő előtt fel akarja bontani a szerződését és nyugdíjba vonul. A tárgyalások folynak. Wildgansnak az a szándéka, hogy mödliingi birtokán tisztán drámaírói munkásságának éljen. A Burgtheater ügyeit egyelőre Dewient főrendező vezeli.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

LEGUJABB.

A magyar hadsereg.

LONDON. Az angol felsőházban lord Newton tiltakozását jelentette be a szövetségesek ama követelése ellen, hogy a magyar hadsereget önkéntes jelentkezéssel szervezzék meg, mert ez súlyos pénzügyi terheket ró Magyarországra. Az önkéntesek csak magas zsoldért hajlandók szolgálatot teljesíteni. Az interpellációra lord Curzon külügyminiszter ismertette a Magyarország nak tett engedményeket a hadsereg át szervezése ügyében. Így megengedték Magyarországnak, hogy fokozatosan térjen az önkéntes hadsereg felállítására és idővel csendőrségének létszámát emelje. Hogy több engedményt nem tesznek Magyarországnak ebben a kérdésben, ez azért történik, mert meg akarják akadályozni, hogy Magyarország nagy hadsereget tartson. Egyébként pedig nem változtathatják meg a békeszerződést és így az idevonatkozó rendelkezéseket sem.

Bizalmas találkozók.

PARIS. Lloyd George angol és Poincaré francia miniszterelnökök szombaton Calaisban vagy Boulogneban bizalmas találkozóra fognak összejönni. **MOZI.** Száműzőt — Várkonyi Mihállyal. (Az Uránia szenzációs filmje.) A farmok népének különös életéből meríti tárgyát az érdekes dráma szerzője, William Parkert, a falu leg szebb és legderekabb legénye körül szövídik a minden figyelmet leköltő mese, telve idegizgalmas jelenetekkel. William Várkonyi Mihály, ez a népszerű magyar művész alakítja s oly bravurral oldja meg nehéz feladatát, mintha a mexikói cowboyok között nőtt volna fel. De élhűen illeszkednek bele az idegen milióbe a szép Matyasovszky Ilona, a bájos Kerényi Gabi és a déceg Kürthy József. Az Uránia még szombaton és vasárnap tartja műsoron a „Száműzőt”-et.

Gróf Károlyi József az exkirálynál. BUDAPEST. Gróf Károlyi József volt fejedelmeyet főispán Funchalba utazik, hogy az exkirály mellett egy időre ellássa az udvarnagyi szolgálatot.

Hindenburg köztársasági elnökjelölt.

BERLIN. Áprilisban vagy májusban új birodalmi köztársasági elnökválasztása lesz. A nagybirtokosok és a német nemzeti párt Hindenburg tábornagyot jelölik. Felmerült a trónörökös jelöltsége is, aki most kiadott memoárjaiban a köztársaság mellett nyilatkozott.

Károlyi Mihály nem bűnös?

BUDAPEST. Gróf Károlyi Mihály védői sürgős keresetét adták be a vizsgálóbíróhoz, amelyben a közel két évig tartó bűnyűl zárlat feloldását kérték, mert szerintük Károlyi bűnségére még csak egyetlen alapos gyauu ok sem merült fel.

Az osztrák kölcsön.

BÉCS. A Schober-kormány nem tud megegyezni a pártokkal a külföldi kölcsönök felhasználása dolgában. Híre jár, hogy ezért egyelőre négy folyósítják a kölcsönöket.

Lehár-operett filmbemutatója az Apollóban. — Ismert, fülbemászó melodikák csengtek fel tegnap az Apolló orkeszteréből. Lehár Ferenc „Pacsirta” operettjének édes-bus dallamai töltötték be a nézőteret, a vetítőlapra pedig az operett kedves, szentimentális műsora átlátott meséje pergett. A magyar ifjú kedves fehér házikóival, pörgekalapos parasztjaival, életvidám asszonyaival és leányaival derűs napfényben ragyog felénk a szingazdag meleg tónusu filmről. Az interőrök is pompásak. A „Pacsirta” kiváló színésznők és színészek játszották el a felvevő-gép előtt. Az Apolló még szombaton és vasárnap vetíti a nagysikerű Lehár-operettet.

BÉCSI NEMZETKÖZI ÁRUMINTAVÁSÁR

1922. március 19-től 25-ig

a legelőnyösebb bevásárlási alkalom

az összes szakmák részére; több mint 4000 kül- és bel-
földi kiállító. Közelebbi felvilágosításokkal, utasítá-
sokkal és láthatóságokra vonatkozólag

a Wiener Messe A. G. Wien VII., Messepalast és az Aradi
t. b. képviselőtök; az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara,
valamint Gárdos és Bornstein, str. Eminescu 40. szolgálnak

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nek
vállalunk felelősséget.

Értesítés!

A Vároci Kávéházat

1. hó 25-én (szomba-
ton) este ünnepélyesen

MEGNYITJUK.

Kitűnő kávéházi izletes italok, hideg éte-
lekről és pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. Elsőrendű zenekar, reggelig
nyitva. — Széles pártfogást kérnek az
új tulajdonosok: 744

Karátsonyi és Zsedői.

FRANK JÓZSEF

aranyműves és ékszerész
ARAD,

Str. Moise Nicuara (Petőfi-u.) 1.

Megánosoknak, ékszerészeknek leg-
jobbabb briliáns és arany ékszerek
átalakítását vállalja. — Mintaszerinti
megrendeléseket, ékszermunkákatpon-
tosan és szakértelemmel végez. 588

Eladó

24² méter tűzfelületű

Gőzkazán-bordacsövek

MULLER-gyárban

Arad, Strada Pescarului (Tökölly Imre-u.)

Veszek BRILLIANS köveket,

arany és ezüst

árukat magas áron. 12017

KUN, ékszerész.

Nagyban gyártunk olasz módra
készült mindenféle

seprűket

a legszebb kivitelben. Megmin-
tázott legolcsóbb árajánlatot kerünk

cirokszalmáról

Első Lugosi Seprő- és

Kéfépar betéti társaság

Gyári iroda: Str. Minerva
(Ilona-utca) 2. szám. 706

Főmolnár keresztetik

egy két waggon órleltű

malomba,

aki a malom fizembhelyezéséhez
és vezetéséhez ért TECUCI
megyében. 713

Bizonyítványokat és a fizetési
feltételeket magába foglaló aján-
lat a következő címre küldendő:

Administralor H. D.

Economos Bucuresti,

Calor Vietoriat No. 155.

Jön a „VESTA“ mely égen és földön a legfényesebben ragyog

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

ASZTALOST KERESÜNK. El padlójavítási munkára vállalkozik. Cím a kiadói hivatalban. 100

KENYÉRKIHORDÓKAT felvevő a Dózsza-kenyérgyár. 724

SZÁRAZ dadát keresek. Cím Sebestyén Str. Colonel Paulian (Fábián-utca) 6 földszint az udvarban. 11525

PERFEKT manküröző kisasszony házakhoz ajánkozik. Cím Wallinger hirdetőjében. 11629

SZOBAINASNAK ajánkozik gyakorlott fiatal ember. Vidékre is elmegy. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11629

SZOBALÉNY felvételt szomlára dr. Barra Nádasdy-palota II. emelet. 740

PERFEKT fehérnemű varró napi 25 leírt házhoz ajánkozik. Cím a kiadói hivatalban. 741

GYERMEKTELEN házaspár házmesteri állást keres. Cím Tóth József Czeiler és Kornis-cég Călea 6. vasútort (Kőrösi-ut) 3. 742

NAGYOBB ÜZLETBE könyvelésben és raktárkezelésben jártassággal bíró, középkorú alkalmazottat keresünk. Ajánlatokat „Könyvelő” jellegre a lap kiadói hivatalába adandók. 747

Lakás.

ELCSERÉLNÉM belvárosi három szobás lakásomat hasonló belvárosival. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11629

Ellátás.

TELJES ellátást kaphat 2-3 fiatal ember. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11630

Vétel és eladás.

MINDENKINEL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa szmirna argamant-szönyvegekért török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért modern és antik dísz tárgyakért japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsi rézségért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortúlay-palota. 11911

AJÁNDEKTÁROK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) Antik és modern porcellánok butorok, szobrok, figurák vázák festmények metszetek perzsa szönyvek ezüstművek vétele, eladása, cserélése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

PIANINOT, zongorát gyöngyöket brit liansokat magas árban veszek. Leveleket „Piano” jellegre a kiadói hivatalba kérek. 12021

ÚJ BUTORHITELI Minden hitelképes egyén beszerezhet ebédülő, háló nappali szalon, egyes fa- és vasbutorokat irodai és konyhaberendezéseket divány és matraccokat stb. Fizet herenként Lei 1000 után Lei 6. CAROL GARAI magazin de mobile Călea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 12031

TAGAL ÓCSKA KALAPOKAT veszek S.r. 29 Decembrie (Hasszinger-utca) 2. ajtószám 2. délelőtti órában meghívásra házhoz is megyek. 698

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebben a kiadóban.

EGY teljesen új 12 személyes porcellán szerviz eladó. Cím a kiadóban. 745

JALKOCZY-féle bogár szerszámok 2 gyalupad eladók. Megtekinthető folyó hó 26-án délután 2 órakor. Bővebben: Schamberger kocsigyárban. 746

MODERN, alig használt ebédülő és egy gramophon 100 darab lemezzel olcsón eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11630

GYÖNYÖRŰ BŐR ÉS SZALON GARNITURA olcsón eladó a Szépművészeti Szalonban Ortúlay-palota. 12111

Különféle.

EZERJÓFÚ gyomorrelkít, páralian hatású szer gyomor és bél bántalmak elvágytalanság hányinger, felfuvaltság emésztési zavaroknál. Dr. Földes György-szertár Aradon. 10831

Ingyen kap

egy francia pipere szappant,

ha

Szabó drogeriába

eszközi bevásárlását 10 pénztári block felmutatása ellenében. 727

Meghívó.

A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság XXXVIII. évi rendes közgyűlése

1922. március hó 12-én délelőtt 10 órakor fog az intézet helyiségében megtartani melyre a részvényeseket tisztelettel meghívom.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Igazgatóság jelentése.
3. Felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi zárszámra és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
5. A tiszta nyereség hovatartozásáról szóló igazgatósági javaslat feletti határozat.
6. Netáni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében. Kisjenő, 1922. február hó 6-án.

Dr. Hubay Pál s. k. társulati elnök.

Megjegyeztetik hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselők és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá hogy a közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kiknek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal előbb a társaság részvénykönyvében nevére iratott és a közgyűlés megkezdése előtt le nem járó szelvényeivel együtt a társaság pénztárnokánál letételtől miről a pénztárnok és a napbiztos által térítvény adatik, mely igazolójegyet szolgál.

Convocare.

Domniul acționari a CASSEI DE PASTRARE CHISINEU, NA prin aceasta se invita la

XXXVIII-a adunare generala ordinara

care se va ține la 12 Martie 1922. la 10 ore înainte de amiazi la localitatea institutului.

OBIECTE:

1. Alegerea ailor 2 actionari cu autentificarea procesului verbal.
2. Raportul Directiunii.
3. Raportul Comitetului de supraveghere.
4. Propuneri pe baza inchirilor si a bilanțului si bilanț absolutului.
5. Decidera asupra impartirea veniturii curate.
6. Eventuale propuneri in sensul §. 38-a. Chisinau la 6. Februarie 1922.

Dr. Hubay Pál m. p. pres. societatiei.

Se notifica ca acționarii drepturile lepot valdita: in persoana, prin plenipotentiati legali si prin acționari plenipotentiati mai de parte numai acei acționari isi pot valdita voturile cari si au transcris actiile cu cel puțin 20 zile înainte de adunarea generala si înainte de ase incepe adunarea se vor depune la casa institutului dinpreuna cu cupoanele ne expirate, despre cari cassarul si cenzorul de zi, va da un bilet pentru a servi spre legitimare.

Activa — Vagyon.

Contul-Bilant — Mérleg-számla.

Passiva — Teher.

Cassa — Pénztár	6488 47	Capital societate — Alapitoke	800000
Capitala locale la alte banci — Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	828878 08	Fond de rezerva — Tartaléktöke	108576
Cambii — Váltók	682265 —	Fond de rezerva special — Külön tartaléktöke	15000
Hipoteca — Jelzálog	68903 50	Fond de edificare — Házépítési alap	11000
Obligatii — Kötvény	4321 50	Fondatiunea Messier Lipót — Messier Lipót alapítvány	1000
Efecte — Értékpapírok	408978	Depuneri — Betét	13283 08
Plafiri la Pénzintézetii központ		Reescont — Vizszeszámítolás	119900
Befizetések pénzintézetii központii üzletrészekre	2400	Creditori — Hitelezők	65245 85
Realitati — Ingatlan	400	Contributia dupa interesele restante	
Diversa — Vegyesek	2455	Hátralékos töke kamat adó	306 44
		Dividende neridicale — Fel nem vett osztalék	4418 50
		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	24887
		Transpus din 1920. — Nyereség áthoztat 1920. évről	1405 17
		Profit anulul 1921. — 1921. évi tiszta nyereség	32214 69
	2013019 58		33619 86
			2013019 58

Chisinau la 31. Decembrie 1921. — Kisjenő 1921. december hó 31-én.

Bram m. p. director — igazgató. Vály m. p. vicepres. direct. — Ig. alelnök. Toldy Lajos, m. p. Csukay m. p. director — igazgató. Mann m. p. director — igazgató. Messer m. p. director — igazgató.

Bilanțul prezent l-am confrontat cu registrele principale si secundare si l-am aflat in ordine. — Ezen mérlegszámát a 16-68 mellékönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Chisinau la 30. Ianuarie 1922. — Kisjenő 1922. január hó 30-án.

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő-bizottság:

Beck Mór m. p. membru in comit. de supraveghere — felügy. biz. tag. Riszdorfer Gyula m. p. presidente in comit. de supraveghere — felügy. biz. elnök. Lengyel József m. p. membru in comit. de supraveghere — felügy. biz. tag.

RAPORTUL COMITETULUI SUPRAVEGHIERE.

Onorata Adunare Generala! Avem onoare a raporta ca conformandume dispozitiilor legii comerciale si statutelor institutului in sedintele noastre tinute in anul de gestiune 1921, am scontrat toate ramurile de operatiuni ale Cassei de Pastrare Chisineuana si am aflat ordine si punctualitate exemplara.

Am cenzurat si confrontat „Bilanțul” Contul Profit si Perdere cu inventarele registrele principale si le am aflat intru toate exacte.

Pe baza acestora primim atat propunerea privitoare la impartirea veniturii curate de 33.619 Lei 86 bani precum si celalte propuneri ale directiunii si le recomandam si On. adunarii generale spre primire.

Dupa acestea rugam On. adunarea generala sa binevoiasca a da atat directiunii cat si comitetului de supraveghere absolutorul pe anul gestiune 1921.

Chisinau, la 30. Ianuarie 1922.

Lengyel József m. p. Riszdorfer Gyula m. p. Beck Mór m. p. presidente

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGI JELENTÉS.

Tisztelet Közgyűlés! Tisztelettel jelentjük hogy a kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében a Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság ügykezelését az elmúlt üzleti évben figyelemmel kísértük az üzleti könyveket, pénztárt és vagyonértékeket többször megvizsgáltuk és úgy találtuk hogy azok az alapszabályoknak és a törvénynek megfelelőek.

Az 1921. évre vonatkozó mérleget és veszteség-nyereség számát az intézet üzleti könyveivel és vagyonállományával összehasonlítottuk és azokat helyesnek és a valóságnak megfelelőnek találtuk, mért is az igazgatóságnak a mérlegben kimutatott 33.619 Lei 86 bani tiszta nyereség felosztására nézve tett javaslatához hozzájárulunk és azt elfogadásra ajánljuk és egyuttal kérjük a f. közgyűlést hogy az elmúlt üzleti évről egy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni méltóztatassék.

Kisjenő, 1922. január hó 30-án.

Lengyel József s. k. Riszdorfer Gyula s. k. Beck Mór s. k. f. b. tag f. b. elnök. f. b. tag.